

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 grudnia 2012 roku, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 23 października 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. podmówił S. B. prawa do zmiany wysokości emerytury na podstawie art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że do wniosku z dnia 23 października 2012 roku ubezpieczony przedłożył angaże, które zawierają wysokość wynagrodzeń określonych stawką godzinową, a zatem nie pojawiły się nowe okoliczności ani dowody pozwalające na ponowne ustalenie wysokości świadczenia, które przyznano prawomocną decyzją z dnia 29 marca 2012 roku. Wobec powyższego Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że emerytura będzie wypłacana w dotychczasowej wysokości.

/decyzja - k. 163 plik II akt ZUS/

W dniu 16 stycznia 2013 roku S. B. złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o uznanie, na podstawie przekazanych dokumentów do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, że w latach 1987 - 1988 oraz w I kwartale 1989 był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Jednostce Wojskowej Nr (...) w ustawowym wymiarze czasu pracy obowiązującym w instytucjach państwowych. Podniósł, że brak dokumentu (...) za sporne lata spowodowany jest niedostarczeniem dokumentów finansowych do Archiwum Wojsk Lądowych po likwidacji Jednostki Wojskowej w 1989 roku, w której był zatrudniony. Skarżący wskazał, że czynił starania o ustalenie następcy prawnego, który potwierdziłby wysokość jego wynagrodzeń za brakujące lata na druku Rp-7, jednakże bez powodzenia.

/odwołanie - k. 2/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 25 stycznia 2013 roku wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację wskazaną w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał, iż odwołujący pobiera emeryturę od dnia 5 sierpnia 2008 roku na mocy decyzji z dnia 4 sierpnia 2008 roku. Emerytura S. B. została obliczona na podstawie zarobków z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia tj. z lat 1975, 1978-1980, 1984-1986, 1989-1992, 1995, 1999-2006, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 76,35 %. W dniu 22 sierpnia 2008 roku ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury z uwzględnieniem wynagrodzeń wynikających z legitymacji ubezpieczeniowej, a także z angaży a w szczególności za lata 1971-1973. Wyrokiem z dnia 23 grudnia 2010 roku Sąd Okręgowy w Łodzi (sygn. akt VIII U 172/09) zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 20 października 2008 roku zmienioną decyzją z dnia 8 września 2010 roku i przeliczył S. B. emeryturę od dnia 1 sierpnia 2008 roku w ten sposób, że ustalił wskaźnik podstawy w wysokości 96,90 % w oparciu o wynagrodzenia z lat 1966, 1967, 1970-1975, 1978, 1979, 1984-1986, 1989, 1990 i 2001-2005. Do wniosku z dnia 23 października 2012 roku wnioskodawca przedłożył angaże, które zawierają wysokość wynagrodzeń określonych stawką godzinową, a zatem nie pojawiły się nowe okoliczności ani dowody pozwalające na ponowne ustalenie wysokości świadczenia, które zostały przyznane prawomocną decyzją z dnia 29 marca 2012 roku.

/odpowiedź na odwołanie - k. 5-5 odwrót/

W piśmie procesowym z dnia 30 września 2014 roku wnioskodawca uzupełnił odwołanie wskazując, iż wnosi również o przeliczenie emerytury z uwzględnieniem wynagrodzeń z okresu zatrudnienia w Zakładzie Usług Radiowych i (...) w Ł.

z lat 1971-1973 przy przyjęciu współczynnika utrudnienia napraw od stycznia do lipca 1971 roku o wysokości 1,29; od sierpnia do grudnia 1971 roku o wysokości 1,47 = 40.460,00 zł; od stycznia do grudnia 1972 roku o wysokości 1,47

= 45.454,00 zł; od stycznia do grudnia 1973 roku o wysokości 1,47 = 50.160,00 zł, załączając własne hipotetyczne wyliczenie wynagrodzeń.

/pismo – k. 55-56 z załącznikami – k. 57-59/

W piśmie procesowym z dnia 16 marca 2015 roku wnioskodawca uzupełnił, iż wnosi o wyliczenie brakujących wynagrodzeń z okresu od 1987 roku do I kwartał 1989 roku zatrudnienia w Jednostce Wojskowej Nr (...) z uwzględnieniem 20% dodatku stażowego, 30 % premii regulaminowej, a także nagrody przyznanej na podstawie Rozkazu Dziennego Nr 113/87 z dnia 11 czerwca 1987 roku oraz uwzględnienia dodatku za pracę w szczególnych warunkach w wysokości 1.800,00 zł od dnia 1 lipca 1987 roku. Według wyliczeń wnioskodawcy w spornym okresie winno się przyjąć wynagrodzenie za rok 1987 w wysokości 334.151,00 zł za rok 1988 w wysokości 502.176,00 zł, za rok 1989 w wysokości 1.897.606,00 zł.

/pismo – k. 112 z załącznikami – k. 113/

Na rozprawie w dniu 17 marca 2015 roku wnioskodawca podtrzymał odwołanie, oświadczył, że kwestionuje wyliczenie emerytury w zakresie wynagrodzeń przyjętych do obliczenia świadczenia przez ZUS w latach 70 i 80. Pełnomocnik organu rentowego wnosił o odrzucenie odwołania w zakresie okresu dot. lat 70 oraz o oddalenie odwołania w pozostałym zakresie.

/ stanowisko wnioskodawcy – k. 114, stanowisko pełnomocnika ZUS – k. 114/

W piśmie procesowym z dnia 25 czerwca 2015 roku wnioskodawca uzupełnił, iż wnosi również o wyliczenie wynagrodzeń z okresu od 1987 roku do I kwartał 1989 roku zatrudnienia w Jednostce Wojskowej Nr (...) z uwzględnieniem dodatku z tytułu wzrostu cen.

/pismo – k. 162 z załącznikami – k. 163-166/

Na rozprawie w dniu 31 marca 2016 roku wnioskodawca poparł odwołanie, wnosił o przeliczenie wynagrodzenia z spornych lat 1971-1973 przy przyjęciu wartości 129,3 odbiornika oraz kwestionował wyliczenie biegłego w zakresie nie uwzględnienia dodatku z tytułu wzrostu cen pod 1 lipca 1988 roku. Pełnomocnik organu rentowego ostatecznie wnosił o oddalenie odwołania.

/zeznania wnioskodawcy – k. 28 odwrót w zw. z k. 261 odwrót – 262, stanowisko stron – k. 262/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca S. B. urodził się w dniu (...).

/bezsporne, a nadto wniosek – k. 1-6 akt ZUS/

Decyzją z dnia 4 sierpnia 2008 roku organ rentowy przyznał S. B. od dnia 8 maja 2008 roku prawo do wcześniejszej emerytury. Do obliczenia świadczenia przyjęto podstawę wymiaru obliczoną z 20 lat kalendarzowych, tj. z lat 1975, 1978-1980, 1984-1986, 1989-1992, 1995, 1999-2006 ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru świadczenia wynoszącym 76,35%. Wysokość emerytury wnioskodawcy wyniosła 1.496,36 zł.

/decyzja - k. 33-34 odwrót plik I akt ZUS/

W dniu 22 sierpnia 2008 roku ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury z uwzględnieniem wynagrodzeń wynikających z legitymacji ubezpieczeniowej, a także z angaży.

/wniosek – k. 1 plik II akt ZUS/

Decyzją z dnia 20 października 2008 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przeliczył S. B. emeryturę od dnia 8 maja 2008 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę (...) składek z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 90,38 %, a podstawa wymiaru wyniosła 2.056,48 zł. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 40 lat i 5 miesięcy okresów składkowych oraz 3 lata i 1 miesiąc okresów nieskładkowych.

/decyzja - k. 41 plik II akt ZUS/

Decyzją z dnia 8 września 2010 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeliczył S. B. emeryturę od dnia 1 sierpnia 2010 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, w tym za lata, w których wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu a nie przedstawił dokumentów świadczących o wysokości jego zarobków przyjęto wynagrodzenie minimalne w jednostkach gospodarki uspołecznionej. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 90,49 % a podstawa wymiaru 2.058,98 zł. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 40 lat i 5 miesięcy okresów składkowych oraz 3 lata i 1 miesiąc okresów nieskładkowych.

/decyzja - k. 57-58 plik II akt ZUS/

Wyrokiem z dnia 23 grudnia 2010 roku Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie z odwołania S. B. od decyzji z dnia 20 października 2008 roku zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 20 października 2008 roku zmienioną decyzją z dnia 8 września 2010 roku i przeliczył emeryturę wnioskodawcy od dnia 1 sierpnia 2008 roku w ten sposób, że ustalił wskaźnik podstawy wymiaru w wysokości 96,90 % w oparciu o wynagrodzenie z lat 1966, 1967, 1970–1975, 1978–1979, 1984–1986, 1989–1990 i 2001–2005. Sąd wskazał, że wynagrodzenia za sporne lata 1971–1973 ustalił na podstawie opinii biegłego w wysokości za 1971 rok - 29.614,67 zł, za 1972 rok - 30.921,33 zł, za 1973 rok - 34.122,67 zł. Nadto Sąd dodał, że oddalił odwołanie w zakresie przyjęcia do ustalenia wysokości wynagrodzenia za okres 1971–1973 średniej ilości napraw w latach 1970–1974, z powodu niedostatecznych dowodów na okoliczność wydajności wnioskodawcy w spornym okresie. Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 września 2011 roku w sprawie III AUa 296/11 Sąd oddalił apelację organu rentowego od wyroku z dnia 23 grudnia 2010 roku.

/wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi – k. 176, uzasadnienie – k. 181-191, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi – k. 216 - w załączonych aktach o sygn. VIII U 172/09/

Decyzją z dnia 29 listopada 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 23 grudnia 2010 roku przeliczył S. B. emeryturę od dnia 1 sierpnia 2008 roku tj. od daty określonej

w wyroku. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 96,90 %, a podstawa wymiaru 2.204,83 zł. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 40 lat i 5 miesięcy okresów składkowych oraz 3 lata i 1 miesiąc okresów nieskładkowych.

/decyzja - k. 81-82 plik II akt ZUS/

W dniu 2 marca 2012 roku wnioskodawca wniósł o ponownie przeliczenie emerytury w związku z ukończeniem 65 roku życia oraz z uwzględnieniem wynagrodzeń z lat 1987 - 1988 oraz I kwartału 1989 roku na podstawie załączonych dokumentów uzyskanych z Archiwum Wojsk Lądowych.

/wniosek – k. 99-100 plik II akt ZUS/

Decyzją z dnia 29 marca 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 1 marca 2012 roku tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek zgodnie z art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w dotychczasowej wysokości. Organ rentowy wskazał, iż brak podstaw do ustalenia 24 % kwoty bazowej obowiązującej w dniu przyznania prawa do emerytury, ponieważ po przyznaniu

wcześniejszej emerytury wnioskodawca nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym przez co najmniej 30 miesięcy.

/decyzja – k. 131-132 plik II akt ZUS/

Z dniem 29 czerwca 2012 roku wnioskodawca złożył wniosek o przeliczenie wynagrodzeń za lata 1971-1973 w oparciu o Układ Zbiorowy Pracy (...) Wewnętrzny z Głównej Biblioteki Pracy i Zabezpieczenia (...), z którego wynika współczynnik utrudnienia wynoszący 1,2 – dotyczący wynagrodzeń ubezpieczonego.

/wniosek – k. 137-138 plik II akt ZUS/

Decyzja z dnia 19 lipca 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 111 ust. 1 oraz art. 15 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił wnioskodawcy prawa do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że kserokopia załącznika nr 9 Układu Zbiorowego Pracy (...) Wewnętrznego nie jest dokumentem, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia.

/decyzja – k. 161-162 plik II akt ZUS/

Wyrokiem z dnia 15 października 2012 roku Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie z odwołania S. B. od decyzji z dnia 19 lipca 2012 roku oddalił odwołanie. Sąd wskazał, że brak jest możliwości przeliczenia emerytury ubezpieczonego z uwzględnieniem wynagrodzeń za lata 1971, 1972 i 1973 ustalonych w oparciu o współczynnik utrudnienia, gdyż jedynie na podstawie twierdzeń wnioskodawcy, nie można określić rzeczywistych zarobków osiąganych przez niego w spornym okresie. Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 grudnia 2013 roku w sprawie III AUa 1787/12 Sąd oddalił apelację S. B. od wyroku z dnia 15 października 2012 roku.

/wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi – k. 37, uzasadnienie – k. 39-48, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi – k. 105 - w załączonych aktach o sygn. VIII U 2938/12/

W dniu 23 października 2012 roku wnioskodawca wystąpił z wnioskiem o przeliczenie świadczenia załączając angaże, w których określono wysokość stawki godzinowej.

/okoliczność bezsporna/

Zaskarżoną decyzją z dnia 10 grudnia 2012 roku, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 23 października 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił S. B. prawa do zmiany wysokości emerytury na podstawie art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że do wniosku z dnia 23 października 2012 roku ubezpieczony przedłożył angaże, które zawierają wysokość wynagrodzeń określonych stawką godzinową, a zatem nie pojawiły się nowe okoliczności ani dowody pozwalające na ponowne ustalenie wysokości świadczenia, które przyznano prawomocną decyzją z dnia 29 marca 2012 roku. Wobec powyższego Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że emerytura będzie wypłacana w dotychczasowej wysokości.

/decyzja - k. 163 plik II akt ZUS/

S. B. w okresie od dnia 1 sierpnia 1964 roku do dnia 30 września 1974 roku był zatrudniony w Zakładach Usług (...) Oddział w Ł. (z przerwą związaną z odbywaniem zasadniczej służby wojskowej w okresie od 23 października 1967 roku do 16 października 1969 roku).

/bezsporne, a nadto świadectwo pracy z dn. 30.09.1974 r. – k. 17-18, wyciąg z książeczki wojskowej – k. 18-19/

W Zakładach Usług (...) 1965 roku przy naprawach wykonywanych w punktach usługowych obowiązywały współczynniki przeliczeniowe

w wysokości od 0,8 do 1,5 w zależności od rodzaju naprawy.

/wykaz współczynników przeliczeniowych – k. 216/

Wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia S. B. w Zakładach Usług (...) Oddział w Ł. za okres od dnia 1 sierpnia 1964 roku do dnia 31 grudnia 1971 roku oraz od dnia 1 stycznia 1974 roku do dnia 30 września 1974 roku zostało przyjęte do wyliczenia wysokości świadczenia wnioskodawcy w wysokości wynikającej z wpisów do legitymacji ubezpieczeniowej.

/okoliczność bezsporna/

Wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia S. B. w Zakładach Usług (...) Oddział w Ł. za okres od dnia 1 stycznia 1971 roku do dnia 31 grudnia 1973 roku ustalone przy przyjęciu stawki za sztukę wynikającej z angaży 1 przy założeniu, iż wykonawca naprawiał jedną sztukę przez 1,5 h wynosi za 1971 rok - 29.614,67 zł, za 1972 rok - 30.921,33 zł, za 1973 rok - 34.122,67 zł.

/wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi – k. 176, uzasadnienie – k. 181-191, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi – k. 216 - w załączonych aktach o sygn. VIII U 172/09/

Brak jest dokumentacji ze spornego okresu zatrudnienia wskazujących na faktyczną ilość wykonanych przez wnioskodawcę napraw.

/bezsporne, a nadto opinia biegłego sądowego w zakresie księgowości M. K. – k. 178-186, opinia uzupełniająca biegłego sądowego w zakresie księgowości M. K. – k. 218-223, ustna opinia uzupełniająca biegłego sądowego w zakresie księgowości M. K.: 00:05:16 – 00:59:33 – płyta CD 231, zeznania wnioskodawcy – k. 261 odwrót - 262/

Na wniosku o przeszerogowanie S. B. z dnia 12 lipca 1974 roku wskazano średnią ilość wykonanych przez niego napraw z ostatnich 3 miesięcy – 128,3 sztuk.

/wniosek – k. 50-50 odwrót/

Układ Zbiorowy Pracy (...) Wewnętrznego z grudnia 1968 roku nie pozwala na ustalenie wysokości rzeczywistych zarobków wnioskodawcy z spornego okresu zatrudnienia w Zakładach Usług (...) Oddział w Ł..

/opinia biegłego sądowego w zakresie księgowości M. K. – k. 178-186, opinia uzupełniająca biegłego sądowego w zakresie księgowości M. K. – k. 218-223, ustna opinia uzupełniająca biegłego sądowego w zakresie księgowości M. K.: 00:05:16 – 00:59:33 – płyta CD 231/

S. B. w okresie od dnia 1 grudnia 1983 roku do dnia 31 marca 1989 roku był zatrudniony w Jednostce Wojskowej Nr (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku konserwatora strzelnicy.

/świadczenie pracy z dn. 24.03.1989 r. – k. 25 akt osobowych w kopercie k. 93, zeznania świadka W. S.: 00:04:28 – płyta CD k. 74/

Na podaniu o wyrażenie zgody na przyjęcie wnioskodawcy do pracy z dnia 23 listopada 1983 roku Szef (...) Finansowej określił dla wnioskodawcy stawkę zasadniczą

w wysokości 21,00 zł na godzinę, 30 % premii regulaminowej, po 3 miesiącach pracy dodatek za szczególne właściwości pracy w wysokości 450,00 zł, zwiększenie dodatku za szczególne właściwości pracy 400,00 zł i rekompensaty.

/podanie – k. 2 akt osobowych w kopercie k. 91/

W umowie o pracę z dnia 1 grudnia 1983 roku zawartej na okres próbny do dnia 14 grudnia 1983 roku oraz w umowie o pracę z dnia 14 grudnia 1983 roku zawartej na czas nieokreślony określono wynagrodzenie zasadnicze wnioskodawcy w wysokości 21,00 zł na godzinę, przyznano dodatek za szczególne warunki pracy po 3 miesiącach w wysokości 450,00 zł oraz do 30 % premii regulaminowej.

/umowa o pracę z dn. 1.12.1983 r. – k. 8, umowa o pracę z dn. 14.12.1983 r. – k. 11 - akt osobowych w kopercie k. 91/

Na dzień grudnia 1983 roku S. B. posiadał 18 lat i 7 miesięcy stażu pracy w uspołecznionych zakładach pracy uprawniający do dodatku stażowego.

/wyciąg z rozkazu dziennego nr 237/83 – k. 9 - akt osobowych w kopercie k. 91/

Archiwum Wojsk Lądowych wystawiło wnioskodawcy na podstawie archiwalnych dokumentów zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za okres od dnia 1 stycznia 1984 roku do dnia 31 grudnia 1986 roku.

/bezsporne, a nadto zaświadczenie – k. 35 plik I akt ZUS/

Zgodnie z rozkazem dziennym nr 222/87 z dnia 16 listopada 1987 roku od dnia 1 stycznia 1987 roku wnioskodawca otrzymywał 86,00 zł na godzinę ponadto zgodnie z rozkazem dziennym nr 225/87 z dnia z dnia 19 listopada 1987 roku od dnia 1 stycznia 1987 roku zwiększono S. B. dodatek za szczególne właściwości pracy z 400,00 zł na 900,00 zł.

/wyciąg z rozkazu dziennego nr 222/87 – k. 19, wyciąg z rozkazu dziennego nr 225/87 – k. 20 - akt osobowych w kopercie k. 91/

Zgodnie z rozkazem dziennym nr 227/87 z dnia 23 listopada 1987 roku od dnia 1 czerwca 1987 roku zwiększono wnioskodawcy dodatek za szczególne właściwości pracy z 900,00 zł na 1.900,00 zł.

/wyciąg z rozkazu dziennego nr 227/87 – k. 21/

Na podstawie rozkazu dziennego nr 113/87 z dnia 11 czerwca 1987 roku wnioskodawca otrzymał nagrodę jubileuszową za 20 lat pracy w wysokości 75% uposażenia miesięcznego obliczonego jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy. Na dzień 1 stycznia 1987 roku wnioskodawca posiadał staż pracy w wymiarze 21 lat i 8 miesięcy.

/wyciąg z rozkazu dziennego nr 113/87 – k. 18/

Zgodnie z Uchwałą nr 17 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 1988 roku w sprawie dodatków z tytułu wzrostu cen oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 września 1988 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie zasad wynagradzania pracowników urzędów państwowych w okresie od dnia 1 lutego 1988 roku do dnia 30 czerwca 1988 roku wnioskodawca otrzymał dodatek w wysokości 6.000,00 zł od którego odprowadzono składki na ubezpieczenie społeczne. W późniejszym okresie dodatek został uwzględniony w wynagrodzeniu zasadniczym.

/uchwała nr 17 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 1988 roku w sprawie dodatków z tytułu wzrostu cen - k. 165, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 września 1988 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie zasad wynagradzania pracowników urzędów państwowych – k. 166, opinia biegłego sądowego w zakresie księgowości M. K. – k. 178-186, opinia uzupełniająca biegłego sądowego w zakresie księgowości M. K. – k. 218-223, ustna opinia uzupełniająca biegłego sądowego w zakresie księgowości M. K.: 00:05:16 – 00:59:33 – płyta CD 231/

W myśl rozkazu dziennego nr 118/88 z dnia 17 czerwca 1988 roku od dnia 1 marca 1988 roku S. B. otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 130,00 zł na godzinę oraz dodatek za szczególne właściwości pracy w wysokości 2.400,00 zł.

/wyciąg z rozkazu dziennego nr 118/88 – k. 22/

Na podstawie rozkazu dziennego nr 219/88 z dnia 11 listopada 1988 roku S. B. otrzymał premię motywacyjną Za wzorowe wywiązywanie się z obowiązków służbowych i osiąganie wysokich efektów na stanowisku pracy w wysokości 20.584,00 zł.

/rozkaz dzienny nr 219/88 – k. 85/

Zgodnie z rozkazem dziennym nr 11/89 z dnia 16 stycznia 1989 roku od dnia 1 lipca 1989 roku zwiększono wynagrodzenie wnioskodawcy do 160,00 zł na godzinę oraz zwiększony dodatek za szczególne właściwości pracy - 1.800,00 zł.

/wyciąg z rozkazu dziennego nr 11/89 – k. 24/

Zgodnie z świadectwem pracy z dnia 24 marca 1989 roku wnioskodawca w marcu 1989 roku otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 48.060,00 zł, dodatek za szczególne właściwości w wysokości 1.200,00 zł zwiększony o 4.000,00 zł, dodatek za staż pracy w wysokości 20% oraz premię regulaminową w wysokości 30%.

/świadectwo pracy z dn. 24.03.1989 r. – k. 25 akt osobowych w kopercie k. 93/

W spornym okresie norma czasu pracy wynosiła średnio tygodniowo 42 godziny na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1985 roku w sprawie czasu pracy w uspołecznionych zakładach pracy w latach 1986-1988 oraz zmian niektórych przepisów o czasie pracy (Dz. U. nr 59 p. 299 z 27 grudnia 1985 roku) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 1988 roku w sprawie czasu pracy w uspołecznionych zakładach pracy w latach 1989-1992 (Dz. U. nr 42 p. 329 z 29 grudnia 1988 roku).

/opinia biegłego sądowego w zakresie księgowości M. K. – k. 178-186, opinia uzupełniająca biegłego sądowego w zakresie księgowości M. K. – k. 218-223, ustna opinia uzupełniająca biegłego sądowego w zakresie księgowości M. K.: 00:05:16 – 00:59:33 – płyta CD 231/

W spornym okresie zatrudnienia wnioskodawcy w Jednostce Wojskowej Nr (...) nie przebywał on na urloпах bezpłatnych.

/pismo Archiwum Wojskowego w T. - koperta k 60, świadectwo pracy z dn. 24.03.1989 r. – k. 25 akt osobowych w kopercie k. 93/

Wnioskodawca w spornym okresie faktycznie pracował jako elektronik w warsztacie radiowo-telewizyjnym, gdzie naprawiał sprzęt. Został przyjęty na stanowisko konserwatora strzelnicy, z uwagi na brak innych etatów. S. B. był cenionym pracownikiem, zawsze otrzymywał należne premie.

/zeznania świadka W. S.: 00:04:28 – płyta CD k. 74, zeznania wnioskodawcy – k. 28 odwrót w zw. z k. 261 odwrót - 262/

Przy przyjęciu w okresie od dnia 1 stycznia 1987 roku do dnia 31 marca 1989 roku, wyżej wymienionych wynagrodzeń określonych stawkami godzinowymi przy uwzględnieniu 42 godzinnego tygodnia pracy, z uwzględnieniem dodatku za szczególne właściwości pracy oraz 20 % dodatku stażowego, 30 % premii miesięcznie, nagród motywacyjnych i jubileuszowych, dodatku z tytułu wzrostu cen, a w ostatnim miesiącu zatrudnienia kwot wskazanych w świadectwie pracy wynagrodzenie S. B. z tytułu zatrudnienia w Jednostce Wojskowej Nr (...) było następujące:

- 1987 rok - 314.269,00 zł;

- 1988 rok - 510.254,00 zł;

- od dnia 1 stycznia do dnia 31 marca 1989 rok - 169.210,00 zł.

/opinia biegłego sądowego w zakresie księgowości M. K. – k. 178-186, opinia uzupełniająca biegłego sądowego w zakresie księgowości M. K. – k. 218-223, ustna opinia uzupełniająca biegłego sądowego w zakresie księgowości M. K.: 00:05:16 – 00:59:33 – płyta CD 231/

Przy przyjęciu, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w spornym okresie zatrudnienia wnioskodawcy w Zakładach Usług (...) Oddział w Ł. tj. od dnia 1 stycznia 1971 roku do dnia 31 grudnia 1973 roku stanowiło wynagrodzenie ustalone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 23 grudnia 2010 roku, w spornym okresie od dnia 1 stycznia 1987 roku do dnia 31 marca 1989 roku zatrudnienia wnioskodawcy w Jednostce Wojskowej Nr (...) stanowił iloczyn stawek godzinowych wskazanych w zastępczej dokumentacji płacowej przez normatywny czas pracy tj. przez 42 godzin tygodniowo, z uwzględnieniem dodatku za szczególne właściwości pracy oraz 20 % dodatku stażowego, 30 % premii miesięcznie, nagród motywacyjnych i jubileuszowych - wskazanych w zastępczej dokumentacji płacowej, dodatku z tytułu wzrostu cen, a w ostatnim miesiącu zatrudnienia kwot wskazanych w świadectwie pracy oraz w pozostałych okresach bezspornych wynagrodzeń uwzględnionych przez organ rentowy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia wynosi 99,03%.

/opinia biegłego sądowego w zakresie księgowości M. K. – k. 178-186, opinia uzupełniająca biegłego sądowego w zakresie księgowości M. K. – k. 218-223, ustna opinia uzupełniająca biegłego sądowego w zakresie księgowości M. K.: 00:05:16 – 00:59:33 – płyta CD 231/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił przede wszystkim na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy w postaci m.in. zachowanych akt osobowych z spornego okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Jednostce Wojskowej Nr (...), dokumentacji osobowej zachowanej z okresu zatrudnienia odwołującego w Zakładach Usług (...) i Telewizyjnych Oddział w Ł., dokumentacji zgromadzonej min. w aktach rentowych postaci zastępczej dokumentacji płacowej, na podstawie opinii biegłego sądowego specjalisty z zakresu księgowości M. K., pisemnej uzupełniającej opinii tego biegłego, a także ustnej opinii uzupełniającej. Opinie te Sąd uznał za poprawne, zupełne i sporządzone zgodnie z przedstawionymi przez Sąd założeniami. Ponadto Sąd wziął również pod uwagę osobowe źródła dowodowe w postaci zeznań świadka W. S. i wnioskodawcy.

Sporządzone przez biegłego opinie wyjaśniają sposób wyliczenia wysokości wynagrodzeń w spornym okresie, biegły wskazuje, jakie składniki zostały do niego uwzględnione, uzasadnia przyjęte założenia i ostatecznie prowadzi do konkretnych i rzetelnie uzasadnionych wniosków. W opiniach uzupełniających dodatkowo biegły szczegółowo odniósł się do zgłoszonych przez wnioskodawcę zarzutów, uwzględniając część z nich w pisemnej opinii uzupełniającej, co doprowadziło do korekty wyliczenia. Strony postępowania przy tym nie kwestionowały wyliczeń rachunkowych wynikających z tej opinii.

Sąd oddalił wniosek dowodowy ubezpieczonego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego księgowego dla przeliczenia wysokości jego wynagrodzenia za lata 1971, 1972

i 1973 z uwzględnieniem współczynnika utrudnienia napraw, gdyż w ocenie Sądu nie ma możliwości wyliczenia wysokości wynagrodzenia w oparciu o współczynnik utrudnienia

z uwagi na brak informacji o ilości i rodzaju dokonanych napraw. Dlatego też w ocenie Sądu wniosek ten zmierza jedynie do przedłużenia postępowania. Przedłożony przez wnioskodawcę dokument w postaci wniosku o przeseregowanie S. B. z dnia 12 lipca 1974 roku wskazuje wyłącznie na średnią ilość wykonanych przez niego napraw z ostatnich 3 miesięcy tj. z kwietnia, maja i czerwca 1974 roku, a zatem nie dotyczy to spornego okresu. Ponadto jak sam wnioskodawca zeznał, ilość napraw nie była w każdym okresie taka sama, wskazał on, że po 1972 roku w związku z wprowadzeniem telewizji kolorowej zwiększyła się ona dwukrotnie. W związku z powyższym nie można odnieść wskazanej w dokumencie średniej ilości napraw nie można odnieść do wynagrodzenia za lata 1971-1973. Podkreślić również należy, że wysokość wynagrodzenia za lata 1971, 1972 i 1973 była już wyliczana w oparciu o opinię biegłego w

sprawie VIII U 172/09. W zakresie objętym tym wyrokiem biegła przyjęła wynagrodzenia wyliczone w toczącym się postępowaniu, które były przyjęte do wyrokowania w poprzedniej sprawie.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie wnioskodawcy częściowo zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 emerytura wynosi 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych, po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych z uwzględnieniem art. 55.

Natomiast w myśl art. 15 ust. 1 powyższej ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok,

w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Natomiast stosownie do brzmienia ust. 2a tego samego przepisu, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Z kolei na podstawie ust. 6 omawianego przepisu na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Jak stanowi art. 15 ust. 4 w/w ustawy w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1. oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,
2. oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,
3. oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
4. mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%, jednakże przy ponownym przeliczeniu wysokości emerytury należy mieć na względzie, iż zgodnie z art. 111 ust. 2 ustawy uwzględnia się kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

Przytoczone zasady postępowania – w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 roku sygn. III UZP 2/03 (OSNP 2003/14/338) - tak przy ustalaniu prawa do świadczenia, jak i jego przeliczaniu, pozwalają na ogólną uwagę, iż zamiarem ustawodawcy było umożliwienie ubezpieczonym dokonanie wyboru, w ramach prawa, najkorzystniejszego z ich punktu widzenia okresu, z którego podstawa wymiaru składek ubezpieczeniowych, będzie stanowić podstawę wymiaru świadczenia.

Zgodnie z § 21 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i (Dz. U. Nr 237 poz. 1412) środkiem dowodowym

stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana tu regulacja, wyrażona także w poprzednio obowiązującym Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10 poz. 49 ze zm.) wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak, aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak m. in. SN w wyroku z 25.07.1997r. - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324 a także SA w Warszawie wyrok z dnia 4.03.1997r. - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7 SA w Rzeszowie z dnia 27.06.1995 - III Aur 177/95, OSA 1996/10/32, czy SA w Białymstoku III Aur 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

Należy podkreślić, iż Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane i ich dopuszczenie za celowe.

Dlatego, w niniejszej sprawie Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dokumentacji związanej z spornymi okresami pracy wnioskodawcy oraz dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego specjalisty z zakresu księgowości na okoliczność wysokości wynagrodzeń wnioskodawcy w okresie od dnia 1 stycznia 1971 roku do dnia 31 grudnia 1973 roku oraz od dnia 1 stycznia 1987 roku do dnia 31 marca 1989 roku wyliczonych przy uwzględnieniu stałych składników wynagrodzeń, dodatku za szczególny charakter pracy, dodatku stażowego, premii oraz innych dodatków oraz przy przyjęciu, że wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, co pozwoliło w sposób wszechstronny przeanalizować zasadność jego żądania.

Zgodnie z treścią art. 278 § 1 k.p.c. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje w wypadkach, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości specjalne. Oznacza to, że dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje wtedy, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy potrzebne są wiadomości, wykraczające poza zakres wiadomości przeciętnej osoby posiadającej ogólne wykształcenie. Wobec tego biegłym może być jedynie osoba, która posiada wskazane wiadomości potrzebne do wydania opinii i daje rękojmię należytego wykonania czynności biegłego.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca zażądał uwzględnienia, przy ustalaniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury faktycznych wynagrodzeń, jakie otrzymywał w okresie od dnia 1 stycznia 1987 roku do dnia 31 marca 1989 roku z tytułu zatrudnienia w Jednostce Wojskowej Nr (...) z uwzględnieniem 20% dodatku stażowego, 30 % premii regulaminowej, przyznanych nagród, dodatku za pracę w szczególnych warunkach oraz dodatku z tytułu wzrostu cen. Ponadto odwołujący wnosił o uwzględnienie faktycznych wynagrodzeń, jakie otrzymywał w spornym okresie zatrudnienia w Zakładzie Usług Radiowych i (...) w Ł. tj. lat 1971-1973 wyliczonego z uwzględnieniem współczynnika utrudnienia napraw przy przyjęciu wartości 129,3 odbiornika tj. od stycznia do lipca 1971 roku o wysokości 1,29; od sierpnia do grudnia 1971 roku o wysokości 1,47 = 40.460,00 zł; od stycznia do grudnia 1972 roku o wysokości 1,47 = 45.454,00 zł; od stycznia do grudnia 1973 roku o wysokości 1,47 = 50.160,00 zł.

W ocenie Sądu, w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oprócz niespornych kwot wynagrodzenia wnioskodawcy należy uwzględnić, w odniesieniu do niebudzącego żadnych wątpliwości zatrudnienia wnioskodawcy na cały etat w spornym okresie od dnia 1 stycznia 1987 roku do dnia 31 marca 1989 roku kwoty wynagrodzenia wyliczonego w oparciu o stawkę godzinową, tj. iloczynu stawki godzinowej i 42 godzinnego tygodnia pracy – wskazanych w zastępczej dokumentacji płacowej. Ponadto zdaniem Sądu zgromadzony materiał dowodowy pozwala na uwzględnienie przy wyliczaniu świadczenia należnego wnioskodawcy wskazanych w przedstawionej dokumentacji

placowej dodatku za szczególne właściwości pracy oraz 20 % dodatku stażowego, 30 % premii miesięcznie, nagród motywacyjnych i jubileuszowych, a także dodatku z tytułu wzrostu cen. Dodatkowo w ostatnim miesiącu pracy tj. w marcu 1989 roku należy uwzględnić wynagrodzenie wprost wskazane w świadectwie pracy.

Wnioskodawca udowodnił, że w wymienionych wyżej okresach otrzymywał wynagrodzenie co najmniej w wysokości wynikającej z przyjętych stawek godzinowych i wskazanych w dokumentacji dodatków, premii, nagród oraz w wysokości wynagrodzenia wskazanego w świadectwie pracy. Pomędzy stronami kwestia zatrudnienia skarżącego w spornych okresach w pełnym wymiarze czasu pracy nie była przedmiotem sporu. Fakt ten znajduje potwierdzenie w treści niekwestionowanej zachowanej dokumentacji osobowej wnioskodawcy ze spornych okresów. Pełny wymiar czasu pracy w spornym okresie to wymiar 42 godzin tygodniowo.

Natomiast w ocenie Sądu odwołujący w sposób pewny i konkretny nie udowodnił dokładnej ilości wykonywanej przez niego pracy w spornym okresie zatrudnienia w Zakładzie Usług Radiowych i (...) w Ł. tj. lat 1971-1973. A zatem na podstawie ustalonego stanu faktycznego brak jest podstaw do wyliczenia wysokości jego wynagrodzenia w oparciu o współczynnik utrudnienia dla napraw.

Stosownie do art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W postępowaniu sądowym ubezpieczony może korzystać z wszelkich środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty, w szczególności z dowodów dokumentów oraz z przesłuchania świadków (zob. wyrok SN z 25.07.1997 r., II UKN 186/97, OSNP 11/1998, poz. 342).

Nie jest możliwe obliczanie wysokości emerytury wyłącznie na podstawie twierdzeń wnioskodawcy. Twierdzenia te muszą być udowodnione. Wskazać należy, iż nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Stanowisko takie zawarł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996r. sygn. akt I CKU 45/96 (opubl. OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76). Podobnie, w wyroku z 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662, Sąd Najwyższy stwierdził nawet, że od 1 lipca 1996 r. nastąpiło zniesienie zasady odpowiedzialności sądu za wynik postępowania dowodowego, także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Podobny pogląd zaprezentował Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 marca 2006 roku, zapadłego w sprawie o sygn. akt III AUa 1096/05, wskazując, iż ujemne konsekwencje związane z trudnościami w dokumentowaniu wysokości wynagrodzeń z lat odległych nie powinny obciążać wyłącznie ubezpieczonych, jednakże nie można również odpowiedzialności za taki stan rzeczy przenosić wyłącznie na Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ustawowym wymogiem jest bowiem wykazanie przez ubezpieczonego konkretnych kwot otrzymanych przez niego zarobków, jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub ubezpieczenie społeczne, przy czym nie może istnieć tu żaden stan niepewności co do wysokości.

Podkreślić należy, iż dla celów obliczenia wysokości emerytury organ rentowy musi dysponować pewnymi danymi, co do wysokości dochodów ubezpieczonego stanowiących podstawę obliczenia wysokości świadczeń emerytalnych. Wprawdzie w postępowaniu cywilnym Sąd nie jest związany takimi ograniczeniami w dowodzeniu, jakie odnoszą się do organu rentowego w postępowaniu rentowym, jednak ustalenia dokonywane przez Sąd także muszą być oparte na konkretnych dowodach. W rozpoznawanej sprawie zgromadzony materiał dowodowy, nie pozwolił w sposób określić wysokość otrzymywanego przez ubezpieczonego wynagrodzenia w spornym okresie w inny sposób niż ustalony

w prawomocnie zakończonym postępowaniu w sprawie VIII U 172/09.

W związku z powyższym biegły sądowy z zakresu księgowości po uwzględnieniu części zarzutów zgłaszanych przez skarżącego dokonał w pisemnej opinii uzupełniającej stosownego wyliczenia wysokości zarobków wnioskodawcy wyłącznie w spornym okresie od dnia 1 stycznia 1987 roku do dnia 31 marca 1989 roku. Przy wydawaniu opinii biegły uwzględnił stawki godzinowe wraz z dodatkiem za szczególne właściwości pracy oraz 20 % dodatkiem stażowym, 30 % premii miesięcznie, nagrodą motywacyjną i nagrodą jubileuszową, a także dodatkiem z tytułu wzrostu cen. Biegły dokonał również wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury wnioskodawcy w najkorzystniejszym wariantcie, przy przyjęciu kwot wynagrodzeń wynikających z wyliczeń dokonanych z uwzględnieniem wytycznych Sądu.

W ocenie Sądu biegły sądowy z zakresu księgowości w sposób dostateczny odniósł się również w ustnej opinii uzupełniającej do zgłoszonych przez strony dalszych zarzutów, a także odpowiedziała na sformułowane przez wnioskodawcę i organ rentowy pytania.

Biegły sądowy z zakresu księgowości w ramach wydanej na rozprawie w dniu 8 grudnia 2015 roku ustnej opinii uzupełniającej przede wszystkim uzasadnił przyjęcie konkretnych składników wynagrodzeń. Wskazał on, że po ponownym przeanalizowaniu dokumentacji płacowej doszedł do wniosku, iż wnioskodawcy przysługiwały dwa dodatki tj. za szczególne właściwości pracy i odrębny z tytułu zwiększenia dodatku za szczególne właściwości pracy, które w opinii podstawowej zostały przez niego błędnie potraktowane, jako zwiększenie samego dodatku, a nie jako dwa odrębne dodatki. Biegły wyjaśnił, że to, iż należy je traktować, jako dwa odrębne dodatki, wynika z zapisu w rozkazach, iż dotyczą zwiększenia ponad - limitowego dodatku.

Biegły wskazał również, że przy wyliczaniu wysokości wynagrodzeń w w/w okresie należy przyjąć miesięczną 30% premię, wyjaśnił, iż w spornym okresie premie miały charakter stały, w teczce osobowej wnioskodawcy znajdują się natomiast pochwały oraz dokumenty świadczące o wypłacie w okresie poprzedzającym sporny okres również wyższych premii np. 60 % od 1 stycznia 1984 roku, który nigdy nie były niższe niż 30%.

Odnosząc się do zarzutu błędnego ustalenia ilości godzin biegły wyjaśnił, iż zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1985 roku w sprawie czasu pracy uśrednił czas pracy tygodniowo jako 42 godziny, dlatego przyjęcie przez organ rentowy w hipotetycznym wyliczeniu 46 godzinnego tygodnia pracy jest błędne,. Wyjaśniła również, iż ewentualne różnie pomiędzy ilością godzin wskazywanych przez skarżącego a przyjętymi przez nią mają marginalny wpływ na ostateczną wysokość świadczenia..

Biegły odpowiadając na zastrzeżenia skarżącego odnośnie nie uwzględnienia po dniu 1 lipca 1988 roku dodatku z tytułu wzrostu cen wyjaśnił, że był on przyznany na mocy uchwały nr 17 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 1988 roku w sprawie dodatków z tytułu wzrostu cen w wysokości 6.000,00 zł miesięcznie i były od niego odprowadzane składki na ubezpieczenie społeczne. Następnie zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 września 1988 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie zasad wynagradzania pracowników urzędów państwowych, dodatek ten został zniesiony przyjmując formę wynagrodzenia zasadniczego. Z dniem 1 lipca 1988 roku została wprowadzona podwyżka wynagrodzenia zasadniczego. Natomiast wnioskodawca robiąc swoje obliczenia po tej dacie przyjmował zarówno podwyżkę wynagrodzenia, jak i dodatek i jest to nieprawidłowe założenie.

Biegły z zakresu księgowości wydając ustną opinie uzupełniającą na rozprawie w dniu 8 grudnia 2015 roku podtrzymał wnioski i wyliczenia z opinii podstawowej oraz uzupełniającej. Sąd podzielił opinie biegłego uznając, że są one pełne, jasne i nie prowadzą do sprzecznych wniosków.

W ocenie Sądu takie wyliczenia pozwalają ustalić przynajmniej taką wysokość wynagrodzenia, jaką wnioskodawca w spornym okresie niewątpliwie otrzymywał i w pewnym stopniu zaspokoił poczucie krzywdy wnioskodawcy, który nie może udokumentować kwot rzeczywiście osiąganego wynagrodzenia, z uwagi na brak pełnej dokumentacji płacowej.

Biegły sądowy z zakresu księgowości dokonał stosownego wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury. Strony nie kwestionowały dokonanych wyliczeń pod względem rachunkowym. Tak wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 99,30 % i jest korzystniejszy od dotychczasowego wynoszącego 96,90 %.

O dacie przeliczenia emerytury wnioskodawcy Sąd orzekł na podstawie art. 129 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 i § 2 k.p.c., orzekł jak sentencji.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS i wnioskodawcy wypożyczając akta rentowe oraz wnioskodawcy z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie wniesienia apelacji.

22.04.2016